

ACC. N:R M. 11065:1.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf. 49

Här i Burlöv löva vi aldrig utan vid höstagille, när jag var barn hade vi höstagille i salen och där dansa vi också. Jag minns inte precis hur vi satte det gröna men vi hade bokelövskvistar och annat grönt i hörnen och nån på långväggen och över fönsterna, där va en och ibland två spillemanna som spela fiol och så fick di först kaffe och kagor och mannana fick brännvin och rom och fruntimmerna punsch och senare fick di mad i långa banor och öl och brännvin. När jag blev litt äldre hade vi höstagillen på lon men di gick in och fick förtäring.

Golvet i folkastuan sopades och sandades var dag och på sönderna ströddes hackat enris över sanden, likaså vid högtider och tillställningar. Golven i hela längan skurades tre eller fyra gånger om året, alltid till jul och midsommar. I salen och kamrarna användes hemmavävda trasmattor, de användes dagligen, men i folkastuan och farstuen hade vi inga mattor. Farstuen sandades och enades två gånger i veckan. I folkastuan fanns inga prydnader på väggarna mer än en almanack som far brukar få av handlare Sjöberg i Malmö och som ramades in. I sal och kammare fanns några tavlor men jag minns inte hur de såg ut alla, mer än två

ACC. N:R M.11065:2.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

målade födelsekransar, den ena fick far av Anders Kallenberg till min älsta syster Hannas födelse 1851, Kallenberg var en släkting till oss men när han måla den tavlan var han bara en påg som gick i lära. Tavlan är nu på museet i Malmö. Och så hängde där ett par inramade korsstygnsmönster som min syster hade sytt i syskola.

Dukar användes ej till vardags. Vid måltiderna hade vi inte heller dukar om söndorna, långbord och bänk i folkastuan vitskurades varje lördag. Vid högtider och kalaser användes långa vita dukar, vi hade virkade dukar med stjärnor på bord och pulpeter i sal och kammare. Vid julen åts det julafton vid sextiden så snart di hade skjutit in julen med ett 20:tal skott. Då dukades långbordet i folkastuan med långa vita dukar, bänkatäcken av opphämta lades på långbänken och bo^{iv}ännesbänken. Malmstakar med ljus sattes på bordet och mitt över det hängdes en halmkrona, den var rätt stor och vi töser och mor hade mycket arbete med den. Mellan varje strå skulle vi sätta en liten tyglapp av siden eller nåt annat fint tyg och i olika färger. När vi hade nån familjefest satte mor alltid in en vas med blommor på bordet och det gjorde hon förresten

ACC. N:R M. 11065:3.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

litt när som helst, på söndorna hade hon alltid blommor inne i vaser. Det hade de inte på de andra ställen i byn och folk tyckte det var säreget, men di sa att det var för att mor var så stor blomstervän. Hon hade en trädgård som var vida känd för sina många och granna blommor och för planteringar och gräsmattor som inte var så vanliga på bonna-ställen på den tiden, och så länge hon hade sin hälsa så ordna hon och plantera i trädgården varenda da hela våren och sommaren. Sen Kallenberg hade blitt en berömd målare kom han i många år till Burlöv var sommar och hälsa på sina anhöriga, han bodde då hos oss och satt mycket i trädgården och måla. Han sa alltid till mor att han hade inte ens i Frankrike sett en grannare trädgård än hennes.

Krukväxter hade man allmänt, mest myrten, balsaminer och pelargonier. sticklingar skulle man helst ta så ingen såg det så tog de sig bättre.

I folkastuan hade vi en stor fyrkantig sättugn av järn som stod på järnfötter, det var bilder ur bibeln på alla tre sidorna, men jag minns inte vad de föreställde. Den eldades från öppen spis i köket och den värmdde opp en liten kammare också som låg vid sidan om folkastuan, de

19
ACC. N:R

M.11065:4.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

andra rummen saknade eldstad. I min barndom fanns inga lampor, vi använde hemmastöpta talgljus, ibland köpte far ett paket stearinljus i Malmö när det skulle vara särskilt högtidligt. Till vardags använde man långa smala pråsor, i köket hade vi flera stycken, en vid spisen och en eller två vid vasken och på bordet. I tvätthuset smet man fast pråsan vid väggen när man hade nåt att göra där på kvällarna, vi hade också pråsor till vardags på långbordet och då veckla vi papper om ändarna och satte pråsorna i ljusastakar. När farmor ibland läste i sin postilla på kvällarna smet hon fast en pråsa på väggen i kakelugnskrogen.

Nån särskild binäring vid sidan om jordbruk var det ingen här i Burlöv som hade. Här var flera huskvingor som satt och spann till gårana men det var på beställning. Kyrkovaktmästaren Anders Larsson gjorde träskor en del på beställning, men han gjorde också en del olika storlekar som han lastade på en rullebör och körde ut till Arlov och sålde i husen, mest de första åren efter att sockerfabriken byggdes sålde han till arbetarna. Här var också en husman som hette Genberg som var skomakare

Luf 61

ACC. N:R

M. 11065:5.

och biodlare och så hade han en liten handelsbutik i en kammare i huset.

Han hade inte så stor kommers och köpte inte hem så stora lager, men han hade inrett kammaren med en liten disk och hade en våg som hängde i taket och ett par hyllor med en fyra, fem lådor närmast ~~den~~ golvet.

En gång hade vi slut på mjölet hemma och mor skicka mej till Genbergs att köpa mjöl. När jag kom hem med mjölet kom Genberg springande efter och fråga mor om han inte kunde få köpa hälften av mjölet tillbaka, för det hade kommit en kund och han hade inte mer mjöl hemma.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

ACC. N:R

M.11065:6.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

När min syster Hanna gifte sig med Jöns Persson i Vinstorp, gjorde far
bröllop för dem hemma i Burlöv. Omkring 100 personer var bjudna och de
flesta kom så vi var omkring 90. Det blev ordnat ett slags altare i salen
med ljus och blommor på ett bord, framför bordet ställdes pallarna och
två fina täcken i konstvävnad lades på golvet, brudparet skulle stå på
det ena och jag och mina syskon på det andra, jag var då 9 år och jag
minns att jag var klädd i grön prinsessklädning. Prosten Menander vigde
dem och klockare Hellgren sjöng en psalm före och en efter akten, den ena
psalmen var "Gud förena dessa hjärtan". Sedan äts middag och den dukades
i salen, ett stort rum bredvid salen och två kammare, det var långa bord
med vita dukar och vita servetter på tallrikarna, vi hade dekorerat med
rosenknoppar och andra blommor från trädgården och så var det silverstakar
med ljus på alla borden, öl stod på borden i silverbägare och det serverades
tre sorters vin förutom brännvin. Först fick vi klar soppa med morötter
och påsaklimpar och så oxkött, sen hönsstek med tillbehör och till dessert
alla tårtorna som vi fått i "förning", man skulle smaka allihop annars
kunde den kvingan bli förnärmat vars tårta man gått förbi (de sa förstås
aldrig tårtor, utan sockerkagor.) Till förning hade vart ställe med sig

Luf 52.

ACC. N:R M. 11065:7.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

en sockerkaka, dekorerad med blommor och konfekt, en slaktad och plockad höna, en flaska grädde och en kopp smör, mycket fint utsirat. Alla smörkopparna skulle stå på bordet under måltiden. Det var en särskild traktör som bara skulle sköta flaskorna och se till att glasen inte var tomma. Vid ena bordet i salen satt brudparet, prosten och prostinnan, de anhöriga och den närmaste släkten. Annars fick alla sätta sig som de ville, så det var inget krusande vid det tillfället. Tal hölls vid bordet av prosten och handlare Sjöberg från Malmö, det var det stället där vi hade alla våra affärer och både Sjöberg och frun var bjudna, far sade visst också några ord. Bruden var svartklädd och hade myrtenkrona och krans men inte slöja. Vanliga breda guldringar växlades, bruden hade likadan förlovningsring. Sedan dansades i salen och prosten och de äldre manarna spelade priffie i kamrarna, romtoddy och punsch serverades till manfolken. Det var tre musikanter, fiol och horn och brudparet inledde dansen. Senare serverades kaffe och en massa hembakta kakor och efter ytterligare ett par timmar blev det vinbord med alla tårtorna och en del konfekt och frukt. Hela gårdsplanen var full av folk från byn och trakten omkring, som kallade ut brudparet och hurrade för dem, de som far kände och som var från byn blev inbjudna på ett gäs starkt och en klens.

ACC. N:R M.11065:8.

3
FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

När brudparet så småningom körde till det nya hemmet var alla med ute och hurrade och man sköt en hel del skott.Bröllopet varade till framåt morgonen, då serverades smörgåsbord och öl och brännvin.Alla som var komna längre ifrån skulle ligga över så det var ju att fortsätta igen dan därpå.

Jag var på ett fint bröllop i Vinstorp 1893, det var hos Mats Nilssons, deras dotter Hanna (läroverksadj.Georg Göransson i Lund moder) gifte sig med Jacob Göransson, det var ett gammeldas bröllop, de hade fiolspelare och hornblåsare som stod två på var sida om trappan och blåste och spelade för varje gäst som anlände till bröllopgården. Det serverades en gruvlig massa mat, måltiden varade i 4 timmar, där var nån danska gäster som måtte bryta opp efter två timmar, de promenerade till Lomma och omigen i tron att måltiden var slut när de återvände, men det var den inte, och då satte de sig till bords igen och börja på ny kula. Där var både soppa fisk och stek och en hel del mellanrätter och sen tårter och vin. Bruden var svartklädd och hade slöja och krona. Vigseln var hemma på gården.

----- Vid bröllop och begravningar och kalaser förr i tiden hade alltid kvingorna med sig en stor vit näsduk som de tog kakor och konfekt med sig hem i och på förhingsfaten skulle alltid lämnas en bit kaka som man fick med sig hem.

ACC. N:R

M.11065:9.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

I min barndom spelade pågarna och drängarna i byn både Picka fyrka och Per i hålan, men det var aldrig vi töser med om så jag kommer inte så noga ihåg hur det gick till, men jag minns att på lördagskvällarna samlades drängarna i en äng som hörde till fars ställe och där spela de Per i hålan. Det skulle vara jämnt och slätt där de gjorde hålorna och en av drängarna gick först över den platsen de valt ut med en lie och sen gjorde de hålor i gräset i en cirkel, men själva spelet minns jag inte. Det var töser med också ibland på kvällarna och då lekte de mest änkeleken. När vi gick i skolan lekte vi "siste ⁽ⁱ⁾mål ska pjätta dansken", vi ställde oss i en bunke på skoletrappan och så sprang vi ikapp till kyrkogrinden, den som då kom sist skulle pjätta dansken d.v.s. ta de andra. och så dansa vi Väva vadmal, jag kommer också ihåg en gammal pantlek som vi lekte om jularna och annars när vi var samlade: vi satt i en ring, och en stod mitt i ringen och sjöng: Här kommer den tjocke köpmannen, som sålde det fina krutet till den välskjutande skytten, som sköt den välshungande fågeln som satt i det skuggrika trädet, där den sköna liljan växte. När de andra skulle sjunga om ramsan, sjöng de för det mesta rent galet och så blev de utskrattade och fick ge pant.

Luf 53

ACC. N:R M. 11065/10.

Jag har hört att hästskallar grävts ner under dörrtrösklar till uthus
men jag kan inte minnas vad det skulle tjäna till. Förr i världen hörde
man ju mycket talas om att folk som hade ont i sinnet mot andra grävde
ner tygpåsar eller läderpåsar med mystiskt innehåll och de som sedan
gick över det stället kunde bli "förgjorda" och få svåra sjukdomar
och annat elände.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Luf. 56